Официален вестник
на Европейския съюз

BG
Серия L

2026/2150

29.9.2026 г.

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2026/2150 НА КОМИСИЯТА

от 25 септември 2026 година

за предоставяне на разрешение на Чехия да разреши употребата на биоциди, съдържащи етиленов оксид, за консервация и реставрация на движими културни ценности

(нотифицирано под номер C(2026) 6691)

(само текстът на чешки език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди ([1]), и по-специално член 55, параграф 3 от него,

след консултация с Постоянния комитет по биоцидите,

като има предвид, че:

(1) Етиленовият оксид в продуктов тип 2 — дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни, определени в приложение V към Регламент (ЕС) № 528/2012, беше включен в работната програма за системно проучване на всички съществуващи активни вещества, съдържащи се в биоциди, посочени в същия регламент, съгласно приложение II към Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 ([2]). На 1 декември 2009 г. беше подадено заявление за одобрение на етиленов оксид за употреба в продуктов тип 2.

(2) В Решение за изпълнение (ЕС) 2025/1074 на Комисията ([3]) беше констатирано, че представителният продукт, включен в заявлението за одобрение, не попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 528/2012 и че вследствие на това е целесъобразно етиленовият оксид да не бъде одобрен като активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 2.

(3) На 5 февруари 2026 г. Чехия подаде до Комисията заявление съгласно член 55, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 528/2012 за дерогация от член 19, параграф 1, буква а) от същия регламент с искане да ѝ бъде предоставено разрешение да разреши употребата на биоциди, съдържащи етиленов оксид, за консервация и реставрация на движими културни ценности.

(4) Според информацията, предоставена от Чехия, употребата на етиленов оксид е от съществено значение за консервацията и реставрацията на културни артефакти, по-специално на ценности на основата на полизахариди (предимно целулоза) и протеини (предимно колаген), като архивни документи, библиотечни колекции, музейни експонати, фотографски и кинематографични културни ценности, тъй като е установено, че използването му е единственият ефективен метод за овладяване на широкия спектър от вредни организми, които могат да ги застрашат. Според Чехия дезинфекцията с етиленов оксид във фумигационни камери е най-ефективната процедура за дезинфекция за консервация и реставрация на движими културни ценности не само поради възможността за обработка на големи колекции, но най-вече поради високата му проникваща способност, широкия спектър на действие (срещу бактерии, вируси, гъбички и спори, включително устойчиви видове, които не могат да се унищожат чрез други методи), ниската температура, необходима за обработката на термочувствителни материали, каквито са повечето органични материали, както и поради съвместимостта му с обработваните материали, поради което материалните щети се свеждат до минимум.

([1]) ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 на Комисията от 4 август 2014 г. относно работната програма за системно проучване на всички съществуващи активни вещества, съдържащи се в биоциди, посочени в Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 294, 10.10.2014 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Решение за изпълнение (ЕС) 2025/1074 на Комисията от 2 юни 2025 година за неодобряване на етиленов оксид като съществуващо активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 2 в съответствие с Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2025/1074, 3.6.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Според Чехия в страната няма подходящи алтернативни методи за консервационна обработка на движими културни ценности. Много химични заместители имат само фунгистатично или бактериостатично действие, като временно потискат растежа на микроорганизмите, но нямат биоцидно действие, което да гарантира пълното им елиминиране. Тези методи осигуряват недостатъчно проникване в обемисти материали или оказват отрицателно въздействие върху стабилността и цвета на пигментите. Според Чехия методът на аноксия е ефективен срещу насекоми, но е неефективен срещу плесени и бактерии. Гама-лъчението е много скъп и труден за възпроизвеждане метод, изискващ специфично оборудване. Според Чехия независимо че на теория гама-лъчението е единствената алтернатива за широкомащабна обработка, е доказано, че то води до значително разграждане на целулозата, което в значителна степен намалява здравината и трайността на документите, а нискотемпературните методи (замразяване) могат да спрат растежа на плесените, но не са ефективни срещу спори.

(6) Както Чехия посочва в заявлението, дезинфекцията с етиленов оксид трябва да се извършва само от обучен персонал в специализирани, целенасочено изградени съоръжения, като се следва прецизна и контролирана процедура. След дезинфекцията предметите се подлагат на многоетапна вентилация/аерация за отстраняване на остатъчните газове. Непрекъснатото наблюдение на остатъчните концентрации на десорбирания газ на всички етапи от процеса чрез газова хроматография гарантира високото ниво на безопасност за операторите. За да се предотврати изпускането на газ в атмосферата, всяко съоръжение е оборудвано със система за обезвреждане на отпадъчни газове (газопречиствателна инсталация), която чрез технология за каталитично изгаряне преобразува етиленов оксид във водна пара и въглероден диоксид.

(7) Информацията и обосновката, съдържащи се в подаденото от Чехия заявление, показват, че употребата на етиленов оксид е от съществено значение за консервацията и реставрацията на културните артефакти в Чехия и че няма подходящи алтернативи. Алтернативите или не са достатъчно ефективни срещу целевите организми, или могат да причинят увреждане на обработваните документи.

(8) Въз основа на информацията и обосновката, предоставени от Чехия, е целесъобразно да се заключи, че етиленовият оксид е от съществено значение за консервацията и реставрацията на движими културни ценности в Чехия и че понастоящем в страната няма подходящи алтернативи. Поради това следва да се предостави разрешение на Чехия да разреши употребата на биоциди, съдържащи етиленов оксид, за консервация и реставрация на движими културни ценности,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Чехия може да разреши употребата на биоциди, съдържащи етиленов оксид, за консервация и реставрация на движими културни ценности до 31 юли 2031 г.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Съставено в Брюксел на 25 септември 2026 година.

За Комисията
Olivér VÁRHELYI
Член на Комисията